

Familjen Svensson

Hamra Mellangård 5:13

Dokumenterat av Gunilla Fransson

På detta kort från 1931 är följande personer avkonterfejade;

Överst till vänster, min morbror Anton Svensson. Han läste flera kurser på Hermods och blev byggmästare i Smålandsstenar, där han ritade och byggde ett stort antal hus. Han var verksam långt upp över sin 85-årsdag. En av Antons 14 anställda var Erik Andersson (EAB). Det var hos Anton, Erik fick börja att göra räcken till balkonger och trappor. Anton och Erik brukade skämta om att Erik faktiskt fortfarande var anställd hos Anton eftersom han aldrig sagt upp sig. Anton förblev ogift.

Flickan därefter är min mor Ruth Jönsson (Svensson). I sin ungdom arbetade hon som hembiträde på Strands barnhem, på Segerstad och i Stockholm. Efter giftermål med pappa Sven flyttade hon först till Värnamo och sedan 1951 till Mjölby, där pappa var slöjdlärare och tillika grundare och ledare för flera kända blåsorkestrar. Mamma var hemmafru och allt i allo och arbetade sedan, när vi tre barn, Sven-Åke, jag Gunilla och Bengt blivit stora, som vårdare på korttidsboende för utvecklingsstörda.

Den långa mannen med vegamössan är min morfar Petter-Johan eller PJ som han kallades. PJ var äldst i syskonskaran Svensson, sedan kom Helfrida (Frida), Gerda, Helga och Hildur. Morfar var sågmästare och arbetade bland annat i Höljeryd, Mjölby, Anderstorp, Gnosjö och Reftele.

Överst till höger står Gerdas man Oskar Sandberg. Han var från Jönköping och enligt mamma en snäll karl. Jag har glömt vad han arbetade med. Han var gift med Gerda och äktenskapet var barnlöst precis som Sigfrids och Fridas. Gerda var vacker och starkt rödhårig, vilket för övrigt PJ också var. Men precis som släkten i övrigt så bleknade håret även på dem och medan morfar blev allt kalare, blev Gerda och vi andra allt vitare.

Sittande till vänster bakom Sigfrid är min mormor Ida. Hon var född i Älmeliden, Långaryd och träffade morfar då han arbetade i Höljeryd. Mormor var hemmafru och skötte den lilla gården, inte minst på 30-talet, då morfar arbetade i Gnosjö och bara kom hemcyklande på lördagseftermiddagarna och for sin väg igen söndag kväll.

Frida därefter kom tidigt att arbeta på Fridhälls gård (en herrgård utanför Bredaryd). Där var hon först städslad som ladugårdspiga, något som för övrigt även Gerda var. Familjen Kuylenstierna som var ägare till herrgårdarna Fridhäll och Håkantorp ägde också godset Sperlingsholm utanför Halmstad och där städslades Frida först innan hon hamnade i Stockholm.

Liggande till höger om henne är min morbror Gösta. Gösta var den som tog över Hamra Mellangård efter morfars död 1960. Gösta som var yngst av PJ-s barn läste på Sörängens folkhögskola och hade möjligtvis planer på vidare studier när kriget kom. Han och Arne (som ligger bredvid honom i gräset) började i stället att lära sig till målare och de fick en gedigen utbildning under en målarmästare. Gösta var som många smålandssöner en flitig och uppfinningsrik person, så hemma i brygghuset startade han industrifirman GE-ESS. Från början gjorde han sängbottnar och spik, men senare blev det armeringar och murkramlor för hela slanten. Gösta var också "byafrisör" och det var alltid folk i stugan som behövde "hårklippas". Till allas förtvivlan fick Gösta redan som 40-åring sin första hjärtinfarkt (han var rökare), och halvåret innan sin 65-årsdag avled han på Värnamo sjukhus. Gösta förblev ungtkarl.

Arne var son till Hildur. Han föddes utomäktenskapligt och träffade aldrig sin far. Av den anledningen stod han min mor och hennes syskon, men också oss kusinbarn väldigt nära. Arne bodde sina åtta första år tillsammans med sin mor hos morföräldrarna i Hamra Mellangård. 1926 startade Hildur tillsammans med sin storsyster Helga kafé i Bredaryd, och då flyttade han med dessa till Bredaryd. Han och Gösta och Vigar Barkman blev målarlärlingar och som färdig målare arbetade han några år. När kafét gick allt bättre utbildade han sig till bagare. 1962 var systrarna redan pensionerade och då bestämde man att lägga ner verksamheten. Arne fick jobb som målare på Finnvedsbostäder och där arbetade han sedan till sin pension. Arne, denne dansante charmör var ogift.

Moster Gertrud som kikar fram bakom Helga, flyttade tidigt till Gislaved, där hon arbetade på Gislaveds Gummifabrik. Där träffade hon Rudolf (Rulle) Lundh och de gifte sig och fick två barn. Anna bosatt i Mölnlycke och Karl-Erik som aldrig lämnat Gislaved. Numera verkar han med stor energi på industrimuséet.

Så var det Helgas tur, längst fram till höger. Hon började sin bana på Reftele hotell, fortsatte till Göstas kafé i Smålandsstenar varefter hon gick vidare till Halmstad där hon nu blev färdigutbildad och skicklig som konditor. Hon hade dock större ambitioner och med några få ärvda möbler och syrran Hildur som kompanjon, startade de Systrarna Svenssons kafé i Bredaryd.

Bakom Gertrud sitter Gerda och bakom, nästan helt skynd sitter Hildur. Hildur var som tidigare nämnts lillasyster och mor till Arne. Hon hade en tid arbetat som servitris i Jönköping, men flyttade hem när hon väntade Arne. Om jag förstått rätt så betalade barnafadern en engångssumma för att bli fri från ansvar, vilket tydligen var vanligt på "den gamla goda tiden". Hildur var alltså den som skötte ruljangsen på övervåningen där kafét låg, och Helga basade för undervåningen där bageriet fanns. De byggde 1928 sitt eget kafé och för att dessa två damer skulle få låna pengar till huset gick Bredaryds tre miljonärer in och borgade, handlarna Torén, Holmström och CJ (Numera Smålänningens marknad). Det gick ju inte att lita på att två ensamstående fruntimmer kunde klara av något på egen hand.

För att sedan kunna presentera den gamla kvinnan i mitten på kortet, Charlotta behövs också detta foto.

Uppställda i finaste stass sitter Niklas Svensson tillsammans med sin hustru Charlotta, stående bakom döttrarna Helga, Gerda

och Hildur. Både Niklas och Charlotta var födda i Hamra, han på Olans kvarn och hon på soldattorpet Lilla Nybygget. Niklas farfar Ola (Olof Torstensson född i Femsjö) var dräng på Annebergs gård och fick i uppdrag att bygga en skvaltkvarn för att vid ett uppdämt dike kunna bidra till att torparna kunde mala sin säd. Olof Torstensson (1777-1866) och hans fru Elsa Persdotter från Ramsås (1791-1879) bodde först på Stora Kjärr, där deras 5 barn föddes. Kärrastugan som övrigt sedan 1938 finns i Bredaryds hembygdspark. Deras hemvist till livet slut var Fällan. Alla de fem barnen blev Hamrabor och ättlingar finns här fortfarande.

Det var svåra tider i Småland och en syster till Niklas emigrerade till Amerika. En lillebror dog av ett lass timmer som välte. Niklas som var snickare och timmerman, gick till Mora för att utöva sitt yrke. Var och hos vilka han timrade vet jag inte, månnro det var hos Anders Zorn? Hemkommen igen gifte han sig med Charlotta och kunde med besparingar köpa Hamra Mellangård 5:13 troligtvis 1879. Paret fick som tidigare nämnts 4 döttrar och en son. När Niklas avlidit i cancer 1929 övertog PJ gården.

Nu är det bara en kvar att berätta om, äldste sonen, min morbror Hugo. Han stannade kvar i Anderstorp när familjen flyttade till Gnosjö, där PJ fått arbete som sågmästare på sågen. Tillsammans med två kompanjoner startade han sängfabrik, där han var kvar till pensionen. Han gifte sig med Runhild som var kantor i missionskyrkan och hade pianoelever vid sidan om. De fick två barn, Stefan pensionerad ingenjör i Vallentuna och Elisabeth Hammarström, numera pensionerad tandsköterska boende i Gislaved. Hugo hade ett extraknäck, då han skötte Anderstorps bibliotek. Hugo på biblioteket i mannamun.

Stående från vänster; Sigfrid, Hildur, Oskar, Frida, Ida, PJ.

Sittande från vänster; Helga; Charlotta, Gerda

Sittande på marken; Anton, Arne, Gösta och Hugo

Sigfrid och Frida på besök i Hamra troligtvis 1931. Många foto i släktalbumen från denna tid, är tagna på detta vis. Det vill säga att man sitter och småligger i gräset. Sigfrid i chaufförmössa längst fram till vänster och bakom honom Frida (delvis dold av Sigfrids mössa). Sigfrids bil, den tidens statussymbol i bakgrunden.

Släktfoto med mor Charlotta. Sigfrid längst till vänster och Frida fyra i bakre raden.